

IE - Pesticides and biodiversity

Thema: Agro-ecologie
Moderator: Walter Rossing (Wageningen UR)
Sprekers: Hinse Boonstra (Bayer), Joris Baecke (LTO Nederland), Kees Kodde (Greenpeace), Frank Berendse (Wageningen UR)

Verslag

Professor Frank Berendse trapte af met een presentatie over de resultaten uit wetenschappelijke onderzoeken naar de oorzaken van de waargenomen afname van biodiversiteit de afgelopen decennia. Er zijn veel factoren die biodiversiteit beïnvloeden en dat bemoeilijkt onderzoek naar de waargenomen afname. De vele verschillende methodes van onderzoek hebben allen zo hun voor- en nadelen. Echter, als je van die vele onderzoeken en methodes de resultaten naast elkaar zet, dan is er geen twijfel meer of de pesticiden een negatief effect op de biodiversiteit hebben. Dus moet er naar nieuwe methoden van pestbestrijding worden gezocht.

Vervolgens was Hinse Boonstra van Bayer aan de beurt. Ook hij pleitte voor meer duurzame gewasbescherming, maar hij zei dat (geoptimaliseerde en preventieve) pesticidegebruik daar ook bij horen. De boeren hebben een brede *toolbox* nodig. Wat hem betreft is grote wintersterfte onder bijen niet te wijten aan hun producten, omdat er te veel factoren meespelen. Er zijn zeer strenge wetten in Europa en Bayer houdt zich daar strikt aan. Mr. Boonstra zou graag zien dat de toelating van zogenoemde “lage risico-bestrijdingsmiddelen” versneld wordt zodat de schadelijke pesticiden snel vervangen kunnen worden. Hij constateert ook een gebrek aan kennis onder boeren en dus investeert Bayer in cursussen in het gebruik van hun producten. Hij ziet dit, plus het gebruik van nieuwe technieken en betrouwbare bestrijdingsmiddelen, als essentieel, omdat bij het verlies van een oogst door een pest, veel kostbare grondstoffen en voedsel verloren gaan, en deze hebben we allemaal nodig om de groeiende wereldbevolking te kunnen blijven voeden voor een goede prijs. Duurzame ontwikkeling is volgens Bayer een balans tussen de planeet, mensen en winst.

Kees Kodde van Greenpeace volgde en hij benoemde pesticide-gerelateerde problemen, zoals de achteruitgang van onze waterkwaliteit en verlies van biodiversiteit. Hij benadrukte ook de hoge bijensterfte. In het bijzonder solitaire wilde bijen en hommels doen het slecht. Dit komt volgens Greenpeace door: 1) ziektes en parasieten; 2) verlies van habitat en te weinig (gevarieerd) voedsel beschikbaar; 3) pesticiden, en deze 3 factoren versterken elkaar. Bestuivers zijn juist hard nodig, omdat een derde van onze voedselgewassen (vooral de meest gezonde) afhankelijk zijn van bestuiving, omdat bestoven landbouwgewassen een hogere opbrengst leveren en de economische waarde van het werk dat bijen leveren rond de 265 miljoen euro per jaar ligt, wereldwijd. Toen de EU-maatregelen tegen pesticidegebruik nam, reageerden Bayer, BASF en Syngenta met rechtszaken. De heer Kodde onderbouwde de vicieuze cirkel waarin het gebruik van pesticiden leidt tot meer pesticiden-gebruik, en het probleem met preventief spuiten in plaats van het als laatste redmiddel te gebruiken. Volgens Greenpeace is het mogelijk om zonder chemicaliën gewassen op ecologische wijze te beschermen. Zij zetten 7 principes uit, met mensen, biodiversiteit en wetenschap als basis.

Als laatste sprak Joris Baecke, werkzaam zowel als boer als bij de LTO. Hij betoogde dat het échte probleem in de landbouw, niet bij de gebruikte stoffen, maar bij de productie ligt. Hij wees op het 5-jarenplan dat is opgesteld, met als kernwaarden “*cleaner, greener and better*”. Schonere productie moet bereikt worden met nieuwe technieken die ervoor zorgen dat je minder pesticiden nodig hebt en lekkage tegen gaat. Groenere methodes zoals ‘lage risico stoffen’ moeten sneller ontwikkeld en op de markt gebracht worden, en daarom moet de toelating voor deze middelen versoepeld worden. De wetenschap

zou meer vanuit het systeem moeten gaan denken, en de handen ineenslaan met regeringen, NGO's en boeren. Hij wil de voedselveiligheid verbeterd zien worden en het hoofdproduct moet kennis worden. Er is sterkere communicatie tussen de boeren nodig, meer acceptatie van nieuwe technieken door consumenten en we moeten naar een "bijna-biologisch" en hoog-technisch landbouwsysteem.

Er werd afgesloten met een debat naar aanleiding van vragen uit het publiek. Hierin gaf meneer Baecke aan dat hij denkt pas over 20 jaar volledig biologisch te kunnen verbouwen omdat hij zich nu een lagere productie niet kan permitteren. Professor Berendse zei dat hogere intensivering helemaal niet leidt tot ruimte die opzij gezet kan worden voor de natuur, omdat de daarvoor toegenomen hoeveelheid gebruikte bestrijdingsmiddelen ook tot ver in die gebieden zou reiken en de winst verloren zou gaan. Bayer ontkende dat. We sloten af met een biologische boer uit het publiek, die zei dat de oude garde en afgestudeerden uit Wageningen "verkeerde software" hebben, en we onze complete denkwijze moeten omgooien.

Uikomsten

1. Pesticiden verlagen de biodiversiteit
2. Het gebruik van schadelijke pesticiden moet snel afnemen
3. Er moet snel en hard gewerkt worden aan alternatieven voor de pesticiden
4. Wat schadelijke gewasbescherming is, en wat goede alternatieven zijn, zijn de verschillende organisaties het niet over eens.
5. Volledig ecologisch en biologisch landbouwbedrijven is in ieder geval wel mogelijk, het vraagt alleen een fikse shift in denk- en werkwijze, waarvoor niet altijd de (financiële) ruimte is.